

PII 1981

1943, 1

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE !

LTUDSKA PRAVICA

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE !

LJUDSKA PRAVICA

ORGAN KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

LETO VII.

15. 1. 1943

ŠTEV. 1

IZHAJA DVAKRAT MESEČNO

" LJUDSKA PRAVICA "

"Ljudska pravica" pričanja s ponovnim izhajanjem v odločilnih dneh osvobodilne borbe slovenskega naroda in delavnega ljudstva. Fašistični razbojniki so na vseh frontah pričeli doživljati poraze, ki oznanjujejo bližino dneva, ko se bodo narodi Evrope in vsega sveta, osvobojeni fašističnega nasilja in krvave vojne, odrešujoče oddahnili in zastavili vse svoje moči, da na razvalinah in pogoriščih zgrade svojo novo srečnejšo bodočnost.

Slovenski narod je med tistimi narodi Evrope, ki jih je nasilje fašističnih razbojnikov najteže prizadelo. Naše razkosano ozemlje, požgane vasi, opustošena polja, brezštevili sveži grobovi zverinsko pobitih naših bratov in sester, naših otrok, naših mater, vsi ti kričeči dokumenti fašističnega nasilja obtožujejo pred vsem svetom imperialistično, razbojniško fašistično kliko in njene reakcionarne pomočnike po vsem svetu in terjajo maščevanje, terjajo povračila. Brezprimerni heroizem naših partizanov, tisoči naših zavednih

bojnikov naše narodne osvobodilne vojske, tiso-
či terenskih odborov OF, tisoči aktivistov OF,
vzgojenih v burji krvave osvobodilne vojne raz-
nih svetovnonazorskih smeri, toda enotnih v svo-
ji vdanosti veliki osvobodilni stvari slovenskega
naroda, tisoči komunističnih avantgardistov, ki
jih je vzgojila naša Partija v dneh najtežjih pre-
izkušenj. Vzgojila jih je v brezmerni ljubezni do
svojega naroda in do delovnega ljudstva, v nepre-
magljivi veri v neizčrpne bojne energije svoje-
ga naroda, ki s častjo in ponosom, prezirajoč smrt
in nečloveške napore, nosijo veliko nepremagljivo
zastavo Marksa, Engelsa, Lenina, Stalina od zmage
do zmage nad pobesnelimi fašističnimi psi, vsi ti
dokumenti nesmrtni slave in heroizma sinov in hče-
ra slovenskega naroda pričajo pred vsem svetom,
da slovenski narod ni upognil tilnika pod peto
fašističnega razbojnika, da je slovenski narod
vreden svobode, ki si jo bo v teh dneh s svojimi
lastnimi silami priboril.

Komunistična Partija Slovenije je v velikem
osvobodilnem boju slovenskega naroda od vsega za-
četka, ko je dala vzpodbudo za ustvaritev enotne
Osvobodilne fronte slovenskega naroda, stala v pr-
vih vrstah tega boja. Pridobila si je veliko lju-
bezen in zaupanje slovenskega ljudstva. Prav zara-
di tega se je proti njej obrnil ves bos sovražni-
kov slovenskega naroda in delovnega ljudstva. S
krvavim nasiljem in z golodami klevet hočejo za-
dušiti jasno besedo Komunistične Partije Sloveni-
je, ki je slovenskemu narodu v njegovih najtežjih
dneh kazala pot, po kateri mora iti, da si bo pri-
boril svobodo in srečnejšo bodočnost. Prvenstvo v
tem divjanju proti Komunistični Partiji ima belo-
gardistično-mihajlovičevska izdajalska bratov-

ščina, ki se dobro zaveda, da ima slovensko ljudstvo v Komunistični Partiji Slovenije čvrsto jamstvo, da se časi nasilne in zatiralske oblasti te gospode ne bodo nikoli več vrnili. Proti vsem tem sovražnikom slovenskega ljudstva se bo z vso odločnostjo borila "Ljudska pravica".

"Ljudska pravica" je pričela izhajati 1934. leta, v dneh, ko se je slovenski narod pričel vse odločneje dvigati proti velesrbski šestojanuarski diktaturi, za svojo nacionalno svobodo in enakopravnost. Protisljudska gospoda je poskušala z vsemi sredstvi zadušiti njen svobodni glas, zato je bilo njeno izhajanje neredno, presekano z dolgimi presledki. Toda kljub temu se je "Ljudska pravica" tako priljubila slovenskemu ljudstvu, da je vedno znova zahtevalo njeno izhajanje. Zahtevalo ga je zato, ker je hotelo čuti jasno besedo Komunistične Partije. Tudi danes pričanja "Ljudska pravica" izhajati z istim namenom. Njena naloga je:

1. Kazati slovenskemu ljudstvu pot iz imperialističnega zatiranja k nacionalni svobodi in lepši bodočnosti.

2. Razbijati klevete sovražnikov slovenskega ljudstva proti Komunistični Partiji, kazati slovenskemu ljudstvu pravi obraz politike in ciljev Komunistične Partije Slovenije.

3. Pokazati slovenskim delovnim množicam pot k uresničenju njihovih pravičnih demokratičnih socialnih zahtev.

4. Kazati delavskemu razredu pot v izvrševanju njegove velike zgodovinske naloge.

5. Kazati slovenskemu narodu pot iz velike igre imperializma, pot k njegovi popolni osvoboditvi od imperialističnega zatiranja.

6. Biti eden glavnih organizatorjev naše

osvobodilne borbe.

Istočasno mora biti "Ljudska pravica" zvesto ogledalo veličastnih osvobodilnih naporov slovenskega naroda, ki bodo vzpodbujali k še odločnejšemu boju. Potrebno je, da se po vsem slovenskem premlju, v partizanskih četah in na osvobojenem ter neosvobojenem ozemlju organizira mreža dopisnikov in sodelavcev "Ljudske pravice". Vsi Okrožni komiteti KPS kakor tudi partizanske organizacije v naši narodno-osvobodilni partizanski vojski so dolžni določiti iz svoje srede dopisnike, ki bodo redno poročali redakciji "Ljudske pravice" o borbah, osvobodilnih naporih in dogodkih na njihovem sektorju.

Treba je poskrbeti, da bo "Ljudska pravica" dosegla čim večjo naklado in se čim bolj razširila v slovenskih ljudskih množicah. Vse naše tehnike so dolžne razmnoževati vsako številko in v čim večjem številu za svoj sektor. Treba je posvetiti čim večjo pažnjo tudi njeni zunanji obliki.

1. I. 1943.

Centralni komitet

KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

OPOZORILO REDAKCIJE

Pozivamo vse dopisnike in sodelavce "Ljudske pravice", da do nadaljnjega pošiljajo svoje dopise po rednih kanalih na Centralni komitet KPS s posebno označbo "Za redakcijo "Ljudske pravice" ". Dopisujte čim aktivneje v "Ljudsko pravico"!

Redakcija "Ljudske pravice"

S r e č n o

n o v o

l e t o !

Pričujoči sestavek je napisal znameniti sovjetski pisatelj in reporter Ilja Erenburg in je izšel v vseh sovjetskih listih dne 30. decembra 1942.

V minulem letu je Rusija preživela mnogo gorja. To leto je bilo leto preokreta. Poleti je Hitler vrgel vse na zeleni prt igralne mize. Poleti je Hitler vrgel vse na zeleni prt običajskih step. K nam so prišli visokoraščeni kajzerski grenadirji, trdno prepričani, da so gospodarji sveta. K nam so prišli pokvečeni in ušivi Romuni. K nam so prišli rimske žeparji in napolitanski bosjaki. K nam so prišli suhljati in požrešni Madžari.

Pobesneli führer se je drl: letos bomo zmagali. SS-ovci so uničevali kozaške stanice, klobasarji iz Svinjemundeja so se vzpenjali po kavkaških gorah. Gretchen so pisale svojim Fricem: "Pošlji mi z Volge kilogram kolačkov z ribjo pašteto".

V septembru je Nemčija kipela od navdušenja. Zdelo se je: jutri bodo Nemci zavzeli Stalingrad, Groznyj, Baku. Še teden dni in klobasarji se bodo slikali pod egiptovskimi piramidami. Še mesec dni in svet bo padel v prah pred čistokrvnim nepremagljivim Fricem. Zastave in lampijončki so bili že pripravljene. Friclandija, dežela razbojnikov in kretonov, bolcha za krtjo slepoto, zdelo se ji je, da ima zmago pred nosom, da ji tako rekoč že visi na nosu.

Kje so zdaj te bahave sanjarije? Nemški list

"Das schwarze Korps" tolaši buteljne. Propričuje jih, češ da so sanje o nemški zmagi "obilno posute z naftalinom". Ne, sanje požrešnih Friccev niso posute z naftalinom, marveč - z zemljo. Ne bodo več vstale! Leto obračuna prihaja!

Ves svet sedi ponoči pri radijskih sprejemnikih. Motno brnenje reproduktorjev. Rdeča armada je, ki prihaja. "Stalingrad-to je dovršena stvar!" je dejal Hitler 30.septembra. Mislil je, da ima Stalingrad že v žepu. Stalingrad je postal grob fašistov. Gretchen ne sanjarijo več o kolačkih z ribjo pašteto, zdaj od nekod tam med Donom in Volgo prihaja glas: "Vse bi dal za nekaj krompirjev." Vse bi dal! Kaj pa more dati, ta čistokrvni butelj? Sanje o gospodstvu nad svetom? Te so že zdavnaj pokopane. Svoje pomilovanja vredno življenje? Dal ga bo tako in tako, tudi brez krompirja.

"Klešče, oklenitev, obkrožitev, to so povsem nemški pojmi." Tako je v avgustu pisal nemški list "Völkischer Beobachter". Dobro. Naj se Frici sedaj v praksi seznanijo s temi "nemškimi pojmi". Zobje jim že šklepečejo od mraza in lakote. Kmalu bodo zatulili na ves glas. Mi smo jim pripravili lepo novoletno darilce.

List "Münchener Neueste Nachrichten" filozofira: "Dolge zimske noči so zmerom negativno učinkovale na nemško samozavest". Noči postajajo krajše, toda nemška samozavest ne raste. Leto se konča, zima pa se začne, pravi ruski rek. Nemci bodo v januarju še težje spali kot v decembru.

Kje je zdaj korenjaški general von Rommel, feldmaršal, o katerem so nemški buteljni pripovedovali: "On je celo tedaj v ofenzivi, kadar ga tolčejo". Rommel ima celo urnejše krače ko Italijani. Rommel je urnih krač, kadar ga tolčejo. Na dan na-

pravi po 100 km. Nemci so še nedavno razpravljali o prehodu v Indijo. Zdaj z grozo gledajo, kako se majo južna vrata Nemčije, Italija poka. Italija se ne mara več vojskovati. Angleške bombice štiritonske so blagodejno vplivale na makaronarske možgane. Šakal Mussolini ne kriči več o "velikem rimskem imperiju". On makaronarjem samo še skromno svetuje: "Povežite cule in ven iz mest!" Italijani so zlahka šli na limanice, zdaj pa premlevajo v svojih omejenih možganih, kako bi se kar najceneje izmazali. Nemčija pa drgeta. Drgetajo prebivalci preklete Friclandije. Privedli so domov 6 milijonov tujih sužnjev. Žigosali so jih. Mučili so jih. Krmili so jih s pomijami. Zdaj pa Nemcem in Nemkam zastaja dih: 6 milijonov ne bo čakalo na razsodbo mednarodnega tribunala. Oni ne bodo čakali, da se vrne nemška vojska, in na trgih nemških mest si bo 6 milijonov sužnjev sodilo svoje gospodarje.

Novo leto prihaja. Rdeča armada prihaja. Ona prihaja z mečem v roki, razjarjena "vest" sveta, grozna Rusija, sodnica. Mi pominimo vse ceste, pokrite s telesi razmrvarjenih žena. Mi pominimo postreljene in pobešene kmete, goreče knečke hiše. Mi pominimo stradajočo dečo Leningrada. Mi pominimo kri, prelito v Harkovu. Mi pominimo razvaline Kijeva. Mi pominimo vislice Volokolanska. Mi pominimo, kako je ječala zenlja v Vitebsku, ko so Nemci vanjo zakopavali žive ljudi. Mi pominimo Friedricha Schmidta v Budenjovki. Mi pominimo taborišče Verstjačij hutor. Mi nismo ničesar pozabili. Vsako drevo, vsak kamen so naši svedoki. Naš zakon je v naših srcih in sodbo zgodovine pišejo borci z bajoneti.

Prej smo pričakovali Novo leto v krogu svo-

jih dragih, v žarko razsvetljenih hišah. Zdaj je tema legla na svet. Zdaj matere, žene, družice strme v noč, kakor da bi z očmi iskale svoje ljubljene. Zdaj v blindažih in strelskih jarkih jedva brli, družica vojakovih noči- majhna oljenica. Toda njeno svetlobo je videti iz daljave.

Tako je, kakor da svet vidi rdeč svit. To so naše rdeče zastave, ki žare. V novoletni noči vsa Rusija ponavlja eno in isto: srečno Novo leto, Rdeča Armada, novo leto nove bojne sreče!

Zmaga ni mramor, zmaga niso stih, zmaga je v cestnem prahu, v snegu, v znoju, v krvi. Zmaga ima mnogo ran. Zmaga ima premrle noge, drgetajoče, neprespane oči. Zmage ni moči doseči kakor dobiček v loteriji. Mi smo jo izvojevali! Mi smo jo iztrpeli!

Srečno Novo leto, vojaki Domovine! Vi greste naprej v snežni metež, nič več vas ne bo zadržalo. Srečno Novo leto, slavni bojevniki: veste ljubezen in ponos Rusije!

Srečno Novo leto, vztrajni in neupogljivi vojaki zaledja, delavci v veliki kovačnici orožja, kolhozniki, sejavci in žanjice zmage! Vi ste dali domovini vaš znoj in vaše sile!

Srečno Novo leto Velika in Večna Rusija!
Naj bo zares novo, naj bo leto ZMAGE!

ILJA BRENBERG

NAŠ PLAMTEČI BOJEVNI POZDRAV HRABRIM SLOVENS
SKIM PARTIZANOM, KI - PREZIRAJOČ SMRT IN NEČLOVEŠ
KE NAPORE - UNIČUJEJO ZAKLETE SOVRAŽNIKE SLOVEN
SKEGA NARODA IN KUJEJO SVOJEMU NARODU SVOBODNO IN
SREČNO BODOČNOST!

PISMO I. JUGOSLOVANSKE ŽENSKE ANTIFAŠISTIČNE KONFERENCE V BOSNI - SLOVENSKIM ANTIFAŠISTIČNIM ŽENAM.

S I. ženske antifašistične konference, ki se je v začetku decembra vršila v Bosni in ki so se je - razen slovenskih antifašističnih žena, ki iz tehničnih razlogov niso prispele na konferenco - udeležile predstavnice žena vse Jugoslavije, je bilo slovenskim ženam poslano naslednje pismo:

Antifašistični ženski zvezi Slovenije.
Drage tovarišice Slovenke!

Na naši I. državni konferenci MZ za Jugoslavijo, ki smo jo uspešno izvedle 6. 7. in 8. decembra 1942 na osvobojenem ozemlju v Bosanski Krajinji, je bilo prisotnih 166 delegatk, ki so predstavljale žene vse Jugoslavije, vseh ver in narodnosti. Samo vas ni bilo na naši konferenci. Toda, me vemo, kako velike so morale biti ovire, da ve niste mogle poslati svojih delegatk. Ne se tega zavedamo zato, ker vemo za vašo veliko borbo, za vašo čvrsto enotnost, ki jo je dosegel slovenski narod v svoji Osvobodilni fronti in zato smo tudi čutile, kakor da ste naši konferenci prisotne tudi ve. Me smo skupno v borbi in nobena daljava nas ne more razdvojiti, kajti nas je združil skupni boj.

Drage Slovenke!

Naši konferenci je prisostvoval tudi tovariš Tito. Srečne smo bile zaradi tega in še čvrsteje smo izrazile svojo pripravljenost, z vseni silami podpreti našo vojsko. Me smo se zavezale, da bomo sedaj, na zimo, vse dale za našo vojsko.

To smo rekly tudi v vašem imenu. Na konferenci smo ugotovile ogromne napore, ki so jih žene napravile v tem boju, množični heroizem, ki so ga pokazale na vsakem koraku. Ugotovile smo, da je neobhodno potrebno bolj osredotočiti našo organizacijo, da bi se na ta način spravilo v sklad naše dele v vseh deželah Jugoslavije. V glavni upravi AFZ Jugoslavije smo pustile 2 mesti za vaše predstavnice, ki jih boste izbrale iz svojih vrst. Glavna uprava se bo potrudila, da bo čim bolj utrdila zveze z vami.

Na konferenci smo se zavezale, da se bomo žene še bolj združile, da bi bila enotnost vseh narodov Jugoslavije v borbi proti okupatorjem, ustašem, četnikom, belogardistom in vsem izdajalcem naroda še bolj čvrsta. S plamtečim pozdravom -

SMRT FAŠIZMU - SVOBODO NARODU !

Prva državna konferenca AFZ
Jugoslavije

SLOVENSKE ŽENE! ORGANIZIRAJTE SE V ANTIFAŠISTIČNE ŽENSKÉ ODBORE, ORGANIZIRAJTE SE V SVOJI SLOVENSKI ANTIFAŠISTIČNI ZVEZI! BORITE SE ZA SVOBODO SVOJEGA NARODA, ZA BODOČNOST SVOJIH OTROK, ZA LEPSO BODOČNOST SLOVENSKE ŽENE! ORGANIZIRAJTE PO SLOVENSkih MESTIH IN VASEH ANTIFAŠISTIČNE KONFERENCE! MOBILIZIRAJTE SLEHERNO SLOVENSKO ŽENO V VE LIKEM BOJU SLOVENSKEGA NARODA PROTI FAŠIZMU IN NJE GOVIM DOMAČIM BELOGARDISTIČNO-MIHAJLOVIČEVSKIM IZ DAJALCEM!

FAŠISTIČNA VOJSKA SE DROBI POD UDARCI DELAVSKO KMEČKE RDEČE ARMADE

Ko je 1941. leta Hitler napadel Sovjetsko zvezo, je obljubljal nemškemu ljudstvu, da bo v treh mesecih zlomil odpor sovjetskih narodov in njihove Rdeče armade. Danes je očitno vsakomur, da je takrat Hitler lagal nemškemu narodu in - samemu sebi. Ko je pričel Hitler letošnje poletje, ofenzivo proti Rdeči armadi, je imel v načrtu, obkoliti Moskvo in uničiti osnovno silo Rdeče armade. Danes je očitno vsakomur, da je Hitler tudi to pot lagal nemškemu narodu in - samemu sebi. Rdeče armade ni uničil in Moskve ni obkolil, pač pa danes zadajajo oddelki Rdeče vojske strahovite udarce Hitlerjevim fašističnim tolпам, osvobajajo mnoge kraje svoje sovjetske domovine in pripravljajo bližnji dan končnega obračuna nad krvavim razbojniškim fašizmom.

Nedavno je moskovski radio objavil nekoliko podatkov, ki razkrivajo vso veličino sovjetskih udarcev Hitlerjevi vojski.

V času od 19. novembra do 31. decembra je Rdeča armada samo na področju Stalingrada dosegla naslednje uspehe:

Zavzela je 1589 mest in vasi, obkolila 22 sovražnih divizij, razbila 36 sovražnih divizij, med temi 6 oklopnih, a 7 divizijam je začela zelo hude izgube. V ofenzivi v tem času je bilo ubitih 175.000 sovražnih vojakov in oficirjev, ujetih pa je bilo 137.650. Istočasno je Rdeča armada zaplenila: 542 letal, 2064 tankov, 4451 topov, 2734 mi nometov, 8161 mitrajevov, 15.783 brzostrelnih pušk, čez 5 milijonov topovskih granat, čez 50 mi

lijonov nabojev za puške, 2120 železniških vagonov, 46 lokomotiv, 434 skladišč vojnega materiala, 15.049 kamionov in avtomobilov, 3228 motociklov, 15.783 konj in mnogo drugih vojnih potrebščin.

Istočasno je pa bilo uničeno: 1249 letal, 1187 tankov, 1459 topov, 755 minometov, 2708 mitraljezov, 5135 kamionov in avtomobilov ter mnogo drugega materiala.

Pri teh uspehih je zlasti značilno to, da sovjetska Rdeča armada dobiva v roke ogromne količine nepokvarjenega, uporabljivega materiala. To pomeni, da se nemška fašistična vojska tako hitro umika, da nima več časa in možnosti uničevati svojega vojnega materiala, ki ga mora puščati za seboj. To pomeni, da bo sovjetska vojska vedno bolj bila Nemce z njihovim lastnim orožjem, to pomeni, da se je nemška fašistična vojska pričela vsebolj drobiti pod udarci junaške delavsko-kmečke Rdeče armade. Hitlerju, ki si je podvrgel vso Evropo, ki si je hotel osvojiti gospodarstvo nad svetom, so sovjetski narodi dokončno prekrižali račune. Zmagovita Rdeča armada je s svojimi zmagami omogočila zatiranim narodom Evrope, da okrepe svojo osvobodilno borbo in da približajo dan svoje končne osvoboditve.

VELIKA SOVJETSKA ZMAGA PRI MESTU VELIKIJE LUKI

2. I. t.l. je Sovjetski poročevalski urad objavil, da so čete Rdeče armade zasedle mesto VELIKIJE LUKI. Nemški posadki v Velikih Lukih je sovjetsko poveljstvo najprej predlagalo naj se preda. Ker se posadka ni hotela predati, so čete

Rdeče vojske mesto z naskokom zavzele, pri čemer je bila nemška posadka popolnoma uničena. Istega dne so sovjetske čete zavzele glavno mesto Kalmiške republike, Elisto, jugozahodno od Stalingrada.

Pomen zmage pri Velikih Lukih je ogromen. To mesto je važno železniško križišče in glavna nemška utrjena postojanka na tem sektorju. S padcem Velikih Lukov je napravljen močan predor v smeri proti Rigi, a istočasno so ogrožene vse nemške postojanke zahodno od Smolenska. Rdeča armada zmagovito napreduje na zahod in nosi narodom Evrope svobodo in neodvisnost.

ŽIVELA KOMUNISTIČNA PARTIJA JUGOSLAVIJE, ORGANIZATOR VELIKE BORBE NARODOV JUGOSLAVIJE PROTI SILAM FAŠIZMA IN REAKCIJE

SLOVENC! VSTOPAJTE SMELO V JUNAŠKE VRSTE NAŠIH PARTIZANOV, ČISTITE NAŠE VASI IN MESTA OKUPATORSKE IN BELOGARDISTIČNE ZALEGE !

ŽIVELA SOVJETSKA ZVEZA, VELIKA ZAŠČITNICA MALIH NARODOV, JAMSTVO NAŠE OSVOBODITVE IZ POD JARMA IMPERIALISTIČNEGA ZATIRANJA !

ŽIVEL STALIN, VODJA IN ORGANIZATOR BORBE SVOBODOLJUBNIH SIL VSEGA SVETA PROTI SILAM FAŠIZMA IN REAKCIJE !

I. JUGOSLOVANSKI ANTIFAŠISTIČNI KONGRES MLADINE V BIHAČU

V bosenskem mestu Bihaću, ki so ga v začetku novembra meseca osvobodile junaške hrvatske in bosensko-krajiške partizanske brigade, se je konec decembra meseca vršil I. jugoslovanski kongres mladega pokolenja. Razen slovenske mladine, ki se tega kongresa iz tehničnih razlogov ni mogla udeležiti, toda je bila z vsem srcem in dušo solidar na z udeleženci tega kongresa, so se udeležili kongresa predstavniki mladine vseh narodov iz pokrajin Jugoslavije. Kongres je bil mogočna manifestacija enotnosti mladega pokolenja Jugoslavije v skupni borbi proti največjemu sovražniku naših narodov in mladine, proti fašističnim razbojnikom.

Kongres je pozval vso mladino Jugoslavije naj podeseteri svoje osvobodilne napore, da bi bil fašistični sovražnik čim prej zlomljen. Mladina narodov Jugoslavije mora biti v prvih vrstah Narodno-osvobodilne vojske Jugoslavije, v prvih vrstah veličastne borbe za svobodo narodov Jugoslavije. Kongres je izzvenel v veliki zahvali Vrhovnemu štabu NOVJ, ki je stopil na čelo osvobodilne borbe narodov Jugoslavije in pokazal narodom Jugoslavije pot k njihovi osvoboditvi. Z brezmejnimi navdušenjem je kongres pozdravil vrhovnega komandanta tov. Tita in ga zagotovil, da mlado pokolenje narodov Jugoslavije ne bo prej položilo orožja, dokler na zemlji teh narodov ne bo uničen zadnji okupatorski vojak in zadnji izdajalec.

Kongres je postavil jugoslovanski mladini za primer sovjetsko mladino, ki se bori v prvih vrstah fronte za svobodo svoje domovine in svoje-

ga ljudstva. Narodi Jugoslavije in zlasti njihova mladina ne bodo nikoli pozabili velike pomoči, ki jo dajejo sovjetski narodi jugoslovanskim narodom v dneh njihove najtežje in najbolj krvave borbe. Kongres je poslal topel pozdrav tovarišu Stalinu, velikemu voditelju in organizatorju borbe proti fašizmu, pozdrav, poln hvaležnosti in ljubezni.

Četudi se slovenska mladina kongresa ni udeležila, se vendarle iz vse duše pridružuje sklepom, ki jih je prinesel kongres. Potrebno je, da sedaj po kongresu tudi naša mladina na konferencah po vaseh in mestih, pretresajoč sklepe kongresa, določi oblike svojega dela, da bi še odločneje kakor doslej sodelovala v veliki osvobodilni borbi slovenskega naroda. Potrebno bo na teh konferencah pripraviti tudi kongres slovenske antifašistične mladine, ki se bo vršil, kakor hitro bodo za to dani vsi potrebni pogoji.

Slovenska mladina! Organiziraj se v svoji Zvezi slovenske mladine! Komunistični mladinci! Krepite svojo Zvezo komunistične mladine!

Živela antifašistična enotnost mladega pokolenja Jugoslavije!

POZDRAV I. JUGOSLOVANSKEGA ANTIFAŠISTIČNEGA
KONGRESA MLADINE - TOVARIŠU STALINU

Josipu Vizarijonoviču Stalinu - predsedniku
Obrambnega odbora Sovjetske zveze!

Naš dragi Stalin! Prejmite goreč mladinski

pozdrav Prvega antifašističnega kongresa jugoslovanske mladine. Prejmite pozdrave mladih sinov in hčera naše zemlje, ki vidijo v vas dragega starejšega tovariša ter najbolj priljubljenega učitelja in voditelja. Ko so fašistične tolpe napadle vašo deželo, smo slišali vaš glas, tovariš Stalin. Poslušali smo glas, ki je klical na borbo in mi smo mu sledili. Ponosni smo bili, ko ste 1. maja 1942. pokazali na našo zemljo, zajeto v ogenj partizanske vojne, ter jo uvrstili v isto vrsto z okupirano zemljo Sovjetske zveze, kjer delujejo ruski, ukrajinski, beloruski in baltiški partizani.

Tovariš Stalin, poslušali smo vaš ukaz in mi se ravnamo po njem. Vse svoje moči polagamo za zmago na fronti. Vredni hočemo biti vaše pažnje in ljubezni in bili bomo proklete fašiste do njihovega popolnega uničenja.

Živel naš tovariš, učitelj in voditelj Stalin, organizator zmage nad krvavim fašizmom!

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

I. jugoslovanski antifašistični kongres mladine v Rihaču.

ŽIVELA KOMUNISTIČNA PARTIJA SLOVENIJE, ORGANIZATOR IN PREDNJA ČETA VELIČASTNEGA BOJA SLOVENSKEGA NARODA PROTI OKUPATORJEM IN NJIHOVIM BELOGARDISTIČNO-MIHAILOVIČEVSKIM POMOČNIKOM!

ŽIVELA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA, EDINA ZAKONITA OBLAST NA SLOVENSKEM!

PASTIR TONAČ

/ Napisal gorenjski partizan Klusov Jože /

Takole ob večerih sedimo poleg počasi ugašajočega ognja in pripovedujejo tovariši o čudovitih, a resničnih č. livljajih iz junaškega našega "goščarskega" življenja. Spominjamo pa se tudi vas, ki doli v dolini, vendar v tesni povezanosti z nami bojujete boj za svobodo našega naroda. Mnogo jih je, najpreprostejših sinov našega ljudstva, ki so v prvih trenutkih našega osvobodilnega gibanja stali ravnob. z nami, gorenjskimi partizani. Brez vsakega častihlepja, prirodno razume vajoč nujnost, ki je prisilila naš narod v boj z okupatorji, so se ti sinovi naše zemlje pridružili nam in se bodo borili, dokler ne bo izgnan iz naše domovine poslednji fašistični zatiralec. Mnogo takih svetlih vzgledov bi vam vedeli našteti, pa naj zadostuje samo primer o pastirju Tonaču.

Tonač je bil preprost pastir in njegovo življenje je potekalo na visoki planini med njegovo zvesto čredo. Zanj je bila planina najlepši kraj na svetu in še malo si ni želel v dolino, kamor se je le poredko oziral. Na jesen se je vračal s svojo štirinogato armado navzdol, obnem pa si je iskreno želel, da bi kmalu minila zima in da bo spet lahko šel na planino. Vojak je naš Tonač bil, daleč v ravni Srbiji je nosil vojaško suknjo. Tam je tudi spoznal, kaj je domotožje. Ravnina se mu je zdela pusta in često je strmел tja, kjer so v daljavi nevidno kipeli v nebo naši gorenjski velikani. Minilo pa je tudi to in Tonač se je z veseljem vrnil v domači kraj, kjer je postal zopet

to, kar je bil prej - pastir Tonač.

Potem je prišla vojna. Tonač se je ni želel saj mu je že vojaščina vcepila mržnjo do te zločeste iznajdbe. Ali, ko je videl strahote, ki so jih tujci prizadevali našim ljudem, mu je v duši zagorela volja po maščevanju nad tujimi tirani. Po zimi, ko je poležaval na široki kmečki peči in strmel skozi okna, kjer so se iskrile ledene rože, je prisluškoval pritešenim pogovorom domačih. Čul je o partizanih in zaželel si je, da bi mogel tudi on vstopiti v njihove smeje vrste. A zanje ni vedel, drugih pa ni spraševal, ker je bil preveč molčeč in odljuden. Samota, ki je živel v njej, ga je napravila takega.

Tonaču pa se je želja, da bi videl partizane, vendarle izpolnila. Spomladi, ko se je vračal na planino, so vsi gozdovi oživelili. In neke majske noči je tiho potrkalo na malo okence Tonačeve bajte. Tonač se je tiho smehljal, ko je opazoval znane, a poraščene obraze. Dolgo so ostali pri njem in ko so odšli, Tonač ni več mogel zaspati. Postal je to, kar je dolžnost vsakega Slovenca : Tonač je postal - partizan.

Toda fašisti niso mirovali. Zazdelo se jim je, da bi bilo morda potrebno pogledati, kaj se godi na Tonačevi planini. Res so se lepega dne pojavili tam gori in obkolili Tonačevo bajto. A Tonač se jih še malo ni ustrašil. Ste še preneumni zame - si je mislil. Spraševali so ga to in ono. A kako jih je prelisičil, naj pripoveduje Tonač sam.

" ... Prišli so k meni in me sumljivo ogledovali. Pretaknili so bajto do zadnjega kota in ko niso nič našli, so se spravili name. Eden od njih, menda je bil poveljnik, se je obregnil vame

če sem kaj videl "bandite". Naredil sem obraz, ko da prvič slišim to ime. A zdi se mi, da mi niso preveč verjeli. Spraševali so me, s kom občujem v tej samoti? I, največ s kravami - sem jim dejal, da so se jim razpotegnili obrazi. Nato me je eden vprašal, če znam streljati. Tebe bi že snel, sem si mislil, a rekel sem, da sem vojak pač bil, da mi pa niso dali puške. Tudi to jim ni bilo všeč. Za slovo so me pobarali, če vem, kaj je to "gestapo". Naredil sem najnedolžnejši obraz in skromno dejal, da sem že od raznih ljudi slišal o njem, da pa ni nič prida!

To jim je pa bilo le preveč in - lop! - mi je obsedela ena za ušesom. Požrl sem jo, ker drugega ni kazalo. A v srcu sem prisegel, da jih bo ta klofuta še drago stala. Skoro bi šel po puško, ki je bila skrita za tramom in jo niso našli, pa sem se pametno premislil ..."

Tako pripoveduje partizan Tonač.

In ne samo to. Tonač je tudi pesnik. Sicer brez umetnega znanja, toda v njegovi pesmi se zrcali zdravo jedro in misel našega človeka. Napisal jo je, ko je čul, da se nekatera dekleta pajdašijo z osovraženimi tujci in tako blatijo čast vseh naših slovenskih deklet.

Evo je.

Gorenjskim dekletom!

Dekle pošteno bodi,
pomagaj nam p vsadi,
prezri fašistično gnusbo,
bojuj se z nami za svobodo.

Ne plaši in se ne igray,
glej, težki časi so sedaj,
ves svet in naši partizani
na smrt bore se s tirani.

Še to ti dekle vedi,
da ljudstvo naše v bedi
fašizmu se ne klanja,
zato ga on preganja.

Če pa ukloniš mu glavo,
dekle, dobro ti ne bo,
svoboda bo prisijala,
ti v samoti boš ostala.

Zato prezri fašistov šapo,
z nami uničuj gestapo
in fašistično gospodo -
z nami pojdeš v svobodo.

Tak je partizan Tonač. Da bi jih bilo mnogo!
Rastite Tonači po vsej slovenski zemlji in jo re-
šite tiranov, ki jo uničujejo! Na vas se ozirajo
ne samo Slovenci, ampak vsi narodi, ki z nami
vstajajo iz starega suženjstva v svetli dan svo-
bode.

KLEVEETE IN RESNICA O KOMUNIZMU

Na tem mestu bomo v vsaki številki "Ljudske pravice" prinesli nekaj odgovorov na najpogostejše klevete sovražnikov Komunistične Partije in pojasnjevali njene resnične cilje. Pošiljajte vprašanja!

KOMUNISTIČNA PARTIJA, VERA IN CERKEV

Glavno in najbolj uporabljano orožje naše belogardistične protiljudske gospode v borbi proti Komunistični Partiji je trditev, da je cilj komunizma nasilno uničenje vere, da zavoljo tega komunisti nasilno preganjajo vernike in cerkev, da zavoljo tega boj, ki ga bijejo partizani, ni nič drugega kakor boj za uničenje vere in cerkve.

Protiljudska gospoda je vrgla v slovenske ljudske množice ta glas zato, ker je mislila, da be seda naše Partije ne bo predrila do slovenskih ljudskih množic, mislila je, da njena laž nikoli ne bo razkrinkana. Toda slovensko ljudstvo ima danes 2 velika praktična dokaza, da belogardistična gospoda laže, ko govori o tem da brani vero pred komunističnimi brezbožniki. Katera sta ta dva praktična primera:

Prvi primer je Sovjetska zveza, kjer cerkev in verno ljudstvo že od prvega dne Velike socialistične oktoberske revolucije uživa vso svobodo vero izpovedi in vršenja verskih obredov. Nedavno je sam namestnik patriarha ruske pravoslavne cerkve izjavil, da je laž vse, kar pišejo fašistični in drugi protiljudski klevetniki o preganjanju cerkve v Sovjetski Zvezi. Ruska duhovščina je to tudi praktič-

no dokazala s tem, da je v dneh velike domovinske vojne proti Hitlerju enodušno podprla Komunistično Partijo Sovjetske Zveze /boljševikov/ s tovarišem Stalinom na čelu v njeni borbi proti fašizmu. Nekateri pravoslavni ruski duhovniki so bili imenovani na odgovorna mesta za borbo proti fašističnim razbojnikom, ki so napadli sovjetsko zemljo.

Drugi primer je naša narodno-osvobodilna borba sama. Slovenski verniki se lahko vsak dan znova na lastne oči prepričujejo, da slovenski partizani nikoli ne žalijo njihovih verskih čuvstev, da ne skrunijo cerkva, kakor laže protiljudska gospoda iz belogardističnih vrst, da nikjer ne preganjajo vernikov itd.. Slovensko ljudstvo tudi ve da na osvobojenem slovenskem področju niso preganjani niti verniki niti pošteni, ljudstvu zvesti duhovniki, niti niso rušene in zapirane cerkve, kakor lažejo belogardisti. In vendar tako v partizanski vojski kakor v Osvobodilni fronti sodelujejo komunisti.

Tudi pri naših bratskih hrvatskih in srbskih partizanih ni nič drugače. Na osvobojenem partizanskem ozemlju v Bosni se je nedavno vršil kongres srbskih pravoslavni duhovnikov in seme-niščnikov, ki so pred vsem svetom povedali, da Komunistična Partija prav nič ne preganja vere in cerkve, da imajo na osvobojenem ozemlju vso svobodo vršenja verskih obredov in da se pravoslavna duhovščina z vsemi silami pridružuje veliki osvobodilni borbi, ki jo vodi hrabra partizanska vojska.

Vse to mora sedaj priznati tudi belogardistična protiljudska gospoda. Toda ona istočasno kriči: komunisti puščajo vernikom in cerkvi svo-

bodo samo začasno! Kasneje pa se bodo spremenili, kajti njihovi cilji so čisto drugačni!

Tudi ta klevata belogardistične gospode je od začetka do kraja izmišljena.

Resnica pa je, da sta že velika učitelja revolucionarnega proletariata Marx in Engels, ki sta položila temelje sedanjim komunističnim partijam, učila, da je vera privatna stvar vsakega poedince in da je naloga revolucionarnega proletariata ta, da onemogoči reakcionarni protiljudski gospodi izkoriščanje vere za utrjevanje svoje protiljudske oblasti, ljudskim množicam pa mora zagotoviti vso svobodo veroizpovedi in vršenja verskih obredov.

Lenin in Stalin, ki sta nadaljevala veliko delo Marxa in Engelsa in pričela na 1/6 zemeljske krogle uresničevati socializem, sta v praksi pokazala odnos Komunistične Partije in revolucionarnega proletariata do vere in cerkve. Z vzpostavitvijo sovjetske oblasti in z uničenjem izkoriščevalskih razredov v ZSSR vera in cerkev nista mogli biti več orožje protiljudske gospode. Cerkev je bila ločena od države in je s tem postala privatna stvar vernikov samih. Povsod so bile organizirane verske občine, v katerih so organizirani vsi verniki in te verske občine skrbijo za oskrbo cerkve in duhovnikov. V izvrševanju verskih obredov jih ne moti nihče, niti država, niti poedinci. Nihče ni zaradi svoje vere niti preganjan niti ni zaradi svoje vernosti kakor koli omejevan v državnih pravicah, ki jih ima sleherni sovjetski državljan. Na drugi strani pa imajo seveda prav tako svobodo izražanja tudi ateisti /neverniki/. Nihče ne more nikogar siliti niti da veruje in da vrši verske obrede niti mu tega ne sme prepovedati. Nihče ne more nikomur prepovedati njegove ve-

re, niti mu ne more prepovedati, da bi izražal svoje protiversko prepričanje.

Člen 124. sovjetske USTAVE pravi:

"Da bi bila državljanom zajamčena svoboda vesti, je cerkev v ZSSR ločena od države in šola od cerkve. Vsem državljanom je priznana svoboda o pravljanja verskih obredov in svoboda protiverske prepagande."

V tem je ravno resnično demokratičen odnos sovjetske države do cerkve in vere. Na ta način je cerkev v Sovjetski Zvezi prenehala biti predmet izkoriščanja za razne protiljudske namene, prenehala je biti predmet političnih spletk, nemoralnih kupčij in prevar, ampak je resnično postala stvar najbolj osebnih verskih čustev poedincev, služoč edinole temu svojemu cilju.

Ni dvoma, da je to tudi zahteva vsega slovenskega ljudstva. Prav danes slovensko ljudstvo samo na svoje lastne oči najbolj vidi, koliko farizejev, pobeljenih grobov, zločinskih elementov, ki ne hlepe po ničemer drugem kot po oblasti nad ljudstvom, po izkoriščanju delovnega ljudstva, se je vrinilo v cerkveni aparat samo zaradi tega, ker sta pri nas vera in cerkev vedno bila predmet političnih kupčij. Kakor hitro bi tudi pri nas bila cerkev ločena od države, od njene politike, kakor hitro bi tudi pri nas cerkev postala samo stvar slovenskih vernikov samih, tedaj bi se tudi cerkveni aparat sam hitro izčistil raznih političnih in protiljudskih špekulantov, ki danes zasajajo nož v hrbet slovebskemu ljudstvu pod lažnjivim izgovorom, da branijo vero.

A prav to je tisto, česar protiljudska gospoda, ki se skriva pod plašč vere in cerkve, noče. Tej izkoriščevalski gospodi gre za oblast, gre ji

zato, da bi vihtela bič nad slovenskim ljudstvom, kakor ga je doslej vihtela. Ona dobro ve, da je Komunistična Partija Slovenije nosilec in voditelj pravih ljudskih teženj po osvobojenju izpod nacionalnega in socialnega suženjstva, zato izkorišča vero, zato napada Kompartijo, češ da je njen "glavni cilj uničenje vere" itd. Na žalost je za ta svoj umazani posel protiljudska gospoda dobila tudi precej duhovnikov, zlasti v tako zvani "Ljubljanski pokrajini". Ti "duhovniki" hodijo danes z orožjem po slovenskih tleh, ubijajo slovenske može, žene in otroke ter prepevajo, "V imenu Kristusovih ran, umre naj partizan!"

Jasno je, ča so ti "duhovniki" bolj škodovali veri in cerkvi, kakor ji je kdaj koli škodoval kak "brezbožnik". Jasno je tudi, da slovensko ljudstvo proti takim izdajalcem mora nastopiti, pa najsi se tudi skrivajo v duhovniške talarje. Če slovensko ljudstvo danes obračunava s takimi zločiniki izdajalskimi elementi v duhovniških talarjih, to nikakor ne pomeni, da obračunava s vero, pač pa prej nasprotno, da obračunava s tistimi, ki veri in cerkvi najbolj škodujejo. Mnogi duhovniki so to že davno uvideli in so zvesto ostali ob strani ljudstva. Mnogo je takih duhovnikov v "Ljubljanski pokrajini", še več pa v slovenskem Primorju in drugih pokrajinah Slovenije, kjer so po veliki večini obsodili izdajalsko belogardistično početje duhovščine v uniformah "Milizia volontaria anticommunista". Ti duhovniki, ki so ostali zvesti svojemu ljudstvu in ki še danes neovirano opravljajo svoje duhovniške dolžnosti, lahko najbolj jasno povedo slovenskemu ljudstvu, če so jim bodisi komunisti, bodisi OF, bodisi partizani kdaj koli in s čemer koli preprečevali izvr-

ševanje teh njihovih dolžnosti, če so kdaj koli in kogar koli preganjali zaradi njegove vernosti.

1. maja 1942. je Centralni komitet Komunistične Partije Slovenije - glede na klevete proti ljudske gospode o komunističnem preganjanju vere in cerkve - objavil v svojem organu "Delu" naslednjo izjavo:

"Kakor vse temeljne skupine v OF tako je tudi Komunistična Partija Slovenije v sporazumu Osvobodilne fronte slovenskega naroda zagančila Slovincem v splošnem, slovenskim katoličanom pa še posebej

svobodo svetovnega nazora in verskega udejstvovanja za sedanjost in bodočnost.

Čeprav je tako stališče že v programu Komunistične Partije Jugoslavije in vseh komunističnih partij, kar klevetniki najbrže dobro vedo, ponavlja CK KPS to svoje jamstvo, izraženo v sporazumu osvobodilne fronte slovenskega naroda, tem potom še kot posebno izjavo Partije o svobodi svetovnega nazora in verskega udejstvovanja. - 1. maj 1942 CK KPS"

Tako pravi izjava CK KPS. Opozarjamo zlasti na tisti del izjave, ki smo ga zgoraj podčrtali. Ta izjava izrecno naglašča, da stališče Komunistične Partije do vere in cerkve, kakršno je izraženo v prvem delu izjave, ni šele rezultat sporazuma v Osvobodilni fronti, ampak je že od vsega začetka, že od Marksa in Engelsa dalje v programu Partije revolucionarnega proletariata, v programu Komunistične Internacionale. To pomeni, da stališče, ki ga danes v praksi zavzema Komunistična Partija

Slovenije nasproti veri in cerkvi, ni samo stališče za danes, za sedanje razmere, ampak je tako stališče veljalo za preteklost in bo veljalo tudi za bodočnost, ne glede na to, po kakšni poti bo šel nadaljni razvoj.

Kar se pa še posebej slovenske duhovščine tiče, je pa od nje same odvisno, kakšen odnos bo do nje zavzelo slovensko ljudstvo. Nobenemu duhovniku, ki bo ostal zvest svojemu ljudstvu, ki ne bo postal hlapec okupatorjev in domače izdajalske protiljudske gospode, se ne bo skrivil niti las na glavi in v nobenem pogledu ne bo oviran v izvrševanju svojih cerkvenih in verskih funkcij. Nasprotno, slovensko ljudstvo jih bo pozdravilo kot dobrodošle tovariše v svoji veliki borbi proti fašističnemu okupatorju. Tisti "duhovniki" pa, ki se ne sramujejo pred obličjem svojega naroda, sprejeti izdajalski nož, ki jim ga je vrnil v roko okupator, da ga zasade svojemu lastnemu ljudstvu v hrbet, nima o od slovenskega ljudstva pričakovati nič drugega, kar lahko pričakuje vsak izdajalec slovenskega naroda.

Kardelj Edo

SMRT FAŠIZMU - SVOBODA NARODU !

